

Lech Mróz

prof. dr hab. Lech Mróz

profesor emerytowany

Useful links

[Publications in PBN](#) [1]

Contact

l.mroz@uw.edu.pl

[Area of interest](#)

relacje międzyetniczne, tożsamość etniczna, badania nad społecznościami Romów w Polsce i w Europie, badania na pograniczu polsko-białorusko-litewsko-ukraińskim

[Biography](#)

1964 magister etnologii; Uniwersytet Warszawski, Katedra Etnografii, tematyka pracy związana z Cyganami (Romami)

1980 doktor nauk humanistycznych; Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, tematyka: proces przechodzenia od życia koczowniczego do osiadłego i kulturowo-społeczne konsekwencje zjawiska, na przykładzie Cyganów i kilku wybranych społeczności pasterskich oraz koczujących rzemieślników z Azji

1992 doktor habilitowany; Uniwersytet Warszawski, Wydział Historyczny, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej; rozprawa: Geneza Cyganów i ich kultury będąca rezultatem wieloletnich prac terenowych i studiów biblioteczno-archiwalnych

2002 profesor; Uniwersytet Warszawski, Wydział Historyczny, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej; specjalność – problematyka etniczna (relacje interetniczne, uprzedzenia i stereotypy, tożsamość etniczna, współczesne zjawiska narodotwórcze, szczególnie w krajach byłego ZSRR)

[Selected publications](#)

Książki

- 2008 Exploring home, neighbouring and distant cultures, Wydawnictwo DiG, koedycjent Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Warszawa (współredaktor Aleksander Posern-Zieliński)
- 2007 Od Cyganów do Romów - z Indii do Unii Europejskiej, Wydawnictwo DiG, Warszawa (podręcznik)
- 2006 red. Raport z badań zrealizowanych w ramach projektu, Stowarzyszenie Romów w Polsce, EFS, EQUAL, r. 2006 (Książka)
- 2006a Program badań nad sytuacją Romów i aktywnością zawodową, w: Raport z badań zrealizowanych w ramach projektu, str. 7-11, Stowarzyszenie Romów w Polsce, EFS, EQUAL, (Artykuł)
- 2006b Społeczne i kulturowe konteksty, w: Raport z badań zrealizowanych w ramach projektu, str. 12-22, Stowarzyszenie Romów w Polsce, EFS, EQUAL, r. 2006 (Artykuł)
- 2006c Zbiór pytań, w: Raport z badań zrealizowanych w ramach projektu, str. 33-36, Stowarzyszenie Romów w Polsce, EFS, EQUAL, r. 2006 (Artykuł) - współautorstwo Agnieszka Kowarska
- 2005 red., Regiony, granie, rubieże, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW i Wydawnictwo DiG, współredaktorzy Hanna Zowczak, [Katarzyna Waszczyńska](#) [2]

Wybrane rozdziały w książkach i artykuły

- 2010 Cyganie-Romowie w: Pod wspólnym niebem. Narody dawnej Rzeczypospolitej, str. 161-179, Wydawnictwo: Muzeum Historii Polski i Bellona S.A.
- 2010 Pamięć przedzielona rzeką w: Na pograniczu 'nowej Europy'. Polsko-ukraińskie sąsiedztwo, str. 65-96, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW i Wydawnictwo DiG, seria Studia Ethnologica.
- 2010 Katalog dzieł nienapisanych w: Wcielenia Jerzego Ficowskiego według recenzji, szkiców i rozmów z lat 1956-2007, str. 537-548, Wydawnictwo Pogranicze.
- 2010 Symbole tożsamości narodowej jako towar turystyczny: Materiały Międzynarodowego naukowego seminarium Girskej turizm w Ukraini ta rozwój turystyki w Karpatach i Jewroregioni (Jaremcze, 19-20 września 2008 r), str. 45-45, Ministerstwo Kultury i Turystyki Ukraini.
- 2009 Tuchalarzy-Caatani dzisiaj. Dialog kultur czy rewitalizacja tożsamości w: Dialog na pograniczach kultur i cywilizacji, str. 167-186, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 2008 Kształtowanie tuchalarskiej grupy etnicznej w Mongolii, [w:] Pasterze reniferów mongolskiej tajgi, str. 22-63, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW i Wydawnictwo DiG.
- 2008 Między tradycją a współczesną polityką. Rozterki liderów romskich [w:] Tożsamość kulturowa Romów w procesach globalizacji, red. Tadeusz Paleczny, Joanna Talewicz-Kwiatkowska, Kraków r., Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, s. 43-58.
- 2006 Cyganie - Filistyni - Romowie. Studium dystansu etnicznego [w:] Tradycje kultury Północnego Mazowsza, str. 117-149, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor.
- 2005 Przygotowanie numeru monograficznego NARODOZNAWCZY ZOSZYTY Nr 3-4 r. na temat Cyganów (w tym autorstwo 6 artykułów)
- 2005 Cyganie - Romowie. Zapomniane obrazy, Wydawnictwo DiG, [Lech Mróz](#) [3] (Opracowujący), Janusz Helfer (Fotograf)
- 2005 Wiat coraz bardziej zapomniany, w: Cyganie - Romowie. Zapomniane obrazy, str. 9-12, Wydawnictwo DiG
- 2005 Etnografia, etnologia, antropologia kulturowa w Uniwersytecie Warszawskim od 1935 roku do dziś? NAUKA POLSKA - JEJ POTRZEBY ORGANIZACJA I ROZWÓJ Tom XIV (XXXIX), str. 77-111 współautorstwo - [Zofia Sokolewicz](#) [4]
- 2005 View of nature in Poland, w: Nature-views 40 countries in the World. Wisdom of Where it Lives with Nature, str. 316-327, Youth Friendship Association in Japan Institute of Field Culture Research

---

Publikacje w periodykach obcych

- "Journal of the Gypsy Lore Society" (Wielka Brytania),
- „Etudes Tsiganes” (Francja),
- „Lacio Drom” (Włochy),
- „Roma” (Indie),
- „Kultura” (Serbia),
- „Narodoznawczy Zoszyty” (Ukraina),
- „Etnograficzeskoje Obozrenije” (Rosja).

[Research projects](#)

Fundusze europejskie

– IRG - Marie Curie International Reintegration Grant

Informacje o grantcie

Grant z funduszy Unii Europejskiej, 7 Program Ramowy

Rodzaj grantu: Ludzie: Działania Marie Curie: Marie Curie, Międzynarodowe Granty Reintegracyjne – IRG (Marie Curie International Reintegration Grants-IRG)

Nr projektu: 256475

Akronim: GETWA

Pełna nazwa projektu (tytuł): Gender Equality Through Women's Agency in State Socialist Poland and Georgia

Kierownik grantu: prof. dr hab. [Lech Mróz](#) [3], IEiAK

Wykonawca: dr Magdalena Grabowska

Czas trwania projektu: lipiec 2010 – sierpień 2013

Celem projektu jest reintegracja pracowników naukowych- prowadzących badania, zdobywających stopnie naukowe w krajach nie będących członkami Unii Europejskiej- z instytucjami naukowymi w krajach członkowskich. „Gender Equality Through Women's Agency in State Socialist Poland and Georgia” jest projektem porównawczym, którego celem jest analiza kwestii równości płci w Polsce i w Gruzji, począwszy od okresu socjalizmu, poprzez okres transformacji, do współczesności.

Program EQUAL - środki na realizację projektu pochodzą z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Numer projektu: A0567d3. Działanie nr 2, Temat A: Ułatwianie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom mającym trudności z integracją lub reintegracją na rynku pracy, celem promowania rynku pracy otwartego dla wszystkich
Nazwa Partnerstwa na rzecz Rozwoju: Romowie na rynku pracy
Publikacja pod redakcją prof. Lecha Mroza "Raport końcowy z badań realizowanych w ramach projektu EQUAL - Partnerstwo na rzecz rozwoju; "Romowie na rynku pracy", Oświęcim 2006

Granty krajowe

Granty badawcze Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – według daty rozpoczęcia

2009 grant własny prof. dr. hab. Lecha Mroza Dzieje Cyganów-Romów w Polsce. Od schyłku XVIII wieku do czasów osiedlenia (do połowy lat 60-tych XX wieku) (N N108 100137) – realizowany

2009 grant promotorski "Romskość" a płeć. Wzory kobiecości i męskości u Romów z grup Polska Roma, Lowara i Keđeradasza (N N109 316637) - kierownik grantu prof. dr hab. [Lech Mróz](#) [3], wykonawca mgr Marta Godlewska-Goska – realizowany

2008 grant promotorski Nidzica / Neidenburg: wrastanie w przestrzeń. Krajobraz kulturowy miasta mazurskiego w latach 1945-2008 (Nr N N109 217635) kierownik grantu prof. dr hab. Lech Jacek Mróz, wykonawca mgr Barbara Borkowska – realizowany

2008 grant promotorski Od autobiografii do historii - konstruowanie pamięci indywidualnej i zbiorowej żydów mieszkających na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej (Nr N N109 215635); kierownik: prof. dr hab. Lech Jacek Mróz; wykonawca mgr Kamila Dąbrowska – realizowany

2006- 2010 wykonawca grantu Ukraina - pamięć, tożsamość, podmiotowość (1H01H 011 30) kierownik grantu dr hab. H. [Magdalena Zowczak](#) [5]

Publikacje:

2010 Pami?? przedzielona rzek? w: Na pograniczu 'nowej Europy'. Polsko-ukrai?skie s?siedztwo, str. 65-96, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW i Wydawnictwo DiG, seria Studia Ethnologica.

Temat konferencji. „Antropologia pogranicza. Polsko-ukrai?skie s?siedztwo” (W ramach projektu grantowego „Ukraina – pami??, to?samo??, podmiotowo??” finansowanego przez MNiSzW Nr 1 H01H01130; 2006-2009)

Dr hab. H. [Magdalena Zowczak](#) [5], merytoryczna organizacja mi?dzynarodowej konferencji, kierownik grantu Gdzie: Sala im. Brudzi?skiego, Pa?ac Kazimierzowski, UW, 27-28 luty 2009

Tytu? referatu „Antropologia pogranicza – projekt i realizacja bada?”.

2006 grant promotorski To?samo?? w spo?eczno?ci wieloetnicznej. Studium relacji etnicznych w p?nocno-wschodniej Jakucji (1H01H 009 30) Kierownik grantu prof. dr hab. [Lech Mróz](#) [3], wykonawca mgr [Wojciech Lipi?ski](#) [6] – zrealizowany:

2009 - Obrona pracy doktorskiej – Wydzia? Historyczny UW

2010 wydanie publikacji przez dr. Wojciecha Lipi?skiego Ludzie tundry. To?samo?? i granice etniczne na p?nocy Syberii, Seria Studia Ethnologica, wyd. Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej i Wydawnictwo DiG, Warszawa 2010

2003-2006 - Jakucja 100 lat po Sieroszewskim. Etnograficzne studium kultury Jakutów i innych spo?eczno?ci rdzennych w Republice Sacha

2H01H 004 25

Kierownik: prof. [Lech Mróz](#) [3]

2006 - organizator mi?dzynarodowej sesji – Jakucja 100 lat po Sieroszewskim (Wst?pna prezentacja problematyki) - w zwi?zku z realizacja grantu 2 H01H 004 25 [GR 1936] Tytu? referatu Konteksty identyfikacji etnicznej w dzisiejszej Jakucji - przewodniczenie sesjom

Granty wewn?trzne Uniwersytetu Warszawskiego – Fundusz Innowacji Dydaktycznych

Edycja 2007 – Multimedialne techniki opracowywania materia?ów etnograficznych - kierownik prof. dr hab. [Lech Mróz](#) [3], wykonawca mgr [Iwona Kaliszewska](#) [7], konsultacja - prof. Jerzy Tyszkiewicz (Instytut Informatyki Wydzia?u Matematyki Informatyki i Mechaniki UW)

Edycja 2006 – Komputerowe Wspomaganie Analizy Wywiadów Etnograficznych - kontynuacja projektu Internetowe Repozytorium Etnologicznych Materia?ów Badawczych - kierownik prof. dr [Lech Mróz](#) [3], wykonawca - mgr [Iwona Kaliszewska](#) [7], konsultacja - prof. Jerzy Tyszkiewicz (Instytut Informatyki Wydzia?u Matematyki Informatyki i Mechaniki UW)

Edycja 2005 – Internetowe Repozytorium Etnologicznych Materia?ów Badawczych - ?wiczenia - kierownik prof. dr [Lech Mróz](#) [3], wykonawca - mgr [Iwona Kaliszewska](#) [7], konsultacja - prof. Jerzy Tyszkiewicz (Instytut Informatyki Wydzia?u Matematyki Informatyki i Mechaniki UW)

Badania terenowe

2004-2005 Jakucja

od 2005 Ukraina realizacja umowy z Instytutem Narodoznawstwa Ukrai?skiej Akademii Nauk we Lwowie

2009 pogranicze polsko-ukrai?skie - relizacja grantu M. Zowczak

2009 Ukraina – Bojkowszczyzna – w ramach grantu M. Zowczak;

2009 wyjazd do Bhutanu – dokumentacja uroczysto?ci ceszu – zwi?zanych z imieniem Guru Rinpocze, który w VIII w. wprowadzi? do Bhutanu buddyzm tybeta?ski, 11-29 pa?dziernika

---

[Conferences and visiting lectures](#)

2010 Studium Europy Wschodniej UW, Badania Wschodnie po 1989 roku, Warszawa 26-28 października, SEW UW
2010 Rzecz, obraz, niezwykłość. Pamięci Piotra Szackiego, Warszawa, Pokaz filmu „Garnki ze Studziannego lasu” współtwórcy K.Chojnacki, P.Szacki
2010 Uniwersytet Przykarpacki – Ivano-Frankinsk, Ukraina, Współpraca naukowa Mikuliczyn, Ukraina, Czerwiec 2010
2010 Instytut zataroslovenska Kultura, Skopje, Macedonia, 105 rocznica urodzin Józefa Obrębskiego Samokov, Macedonia Wrzesień 2010 Etniczność – granice i wyznaczniki (w badaniach Obrębskiego)
2010 Studium Europy Wschodniej UW, Konferencja Kaukazologiczna, Warszawa, Grudzień, SEW UW
2008 konferencja KNE I IAiE PAN i IEiAK UAM „Komunikacja i dialog kultur”, Bzdowo k. Poznania, 13-15 czerwca,
2008 sesja organizowana w Jaremczu przez Uniwersytet w Stanisławowie, Studium Europy Wsch. UW i Ambasada Polskiej w Kijowie – 19-20 września; referat: „Symbole narodowej tożsamości jako towar turystyczny”
2008 seminarium – Europa dialogu: Romowie. Panel: Na własne oczy – wyzwanie dialogu między kulturami. Poród 4 panelistów; wypowiedź „Czy można jeść dwiema językami. Współczesne dylematy wewnątrz kulturowe polskich Romów”. Seminarium Organizowane przez Komisja Europejska – Przedstawicielstwo w Polsce, dnia 26 listop. 2008 (por. publikacje)
2008 Konferencja poświęcona 75 rocznicy Wielkiego Głodu na Ukrainie w latach 1932-1933, 8 grudnia, Zamek Królewski, potem panel w Ambasadzie Ukrainy
2008 referat na Sympozjum: Dialog na pograniczach kultur i cywilizacji, organizowanym przez Instytut Studiów Regionalnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków dnia 12 grudnia 2008 „Tuchalarzy-Caatani dzisiaj. Dialog kultur czy rewitalizacja tożsamości.”

Wykłady na Uniwersytetach:

- 2001, 2008 Sofia,
- 2001, 2002, 2005-2008 Lwów,
- 2000 Stanisławów,
- 2008 Tbilisi,
- 2008 Erewan.

Awards and Scholarships

Nagroda Rektora UW za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne (do roku 1982) - dwukrotnie
Stypendium Rektora UW: 2000/2001, 2001/2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007
Nagroda „Kultury niezależnej”, przyznawana przez emigracyjną fundację z siedzibą w Uppsali, za prace badawcze i publikacje dotyczące mniejszości etnicznych i stosunków interetnicznych (1985)
Nagroda CLIO Wydziału Historycznego UW: Nagroda indywidualna I stopnia za książkę: Cyganie. Odmienność i nietolerancja, Warszawa PWN 1994 (współautor A. Mirga) - 1994
Nagroda CLIO Wydziału Historycznego UW I stopnia dla dr hab. Lecha Mroza za książkę: Dzieje Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV-XVIII w, Warszawa DiG, 2001.
Wystawa nt. Cyganów - nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (wiosna 2000): wystawa zrealizowana w ramach Festiwalu Nauki Polskiej; [Lech Mróz](#) [3]: autor scenariusza i pomysłu kompozycji wystawy, autor tekstów; wystawę zaprezentowano w Muzeum Etnografii i Sztuki Zdobniczej Ukraińskiej Akademii Nauk we Lwowie;
Nagroda indywidualna Rektora UW dla dr hab. Lecha Mroza z okazji święta Uniwersytetu (2002)
Nagroda indywidualna I stopnia Rektora UW z dn. 19 listopada 2002 – dla prof. L. Mroza za książkę za książkę „Dzieje Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV-XVIII w.”
Nagroda naukowa Wydziału I Nauk Społecznych PAN w dziedzinie historii kultury - 3 listopada 2003 za pracę /Dzieje Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV-XVIII w. – prof. [Lech Mróz](#) [3]
Złoty Krzyż Zasługi (2005)
Nagroda Rektora UW (2006)
Medal „Zasługi dla Tolerancji” przyznany przez Ekumeniczną Fundację „Tolerancja” (2006)
Nagroda J.M.Rektora UW dla prof. Lecha Mroza (2008)
Nagroda CLIO Wydziału Historycznego za pracę OD Cyganów do Romów - z Indii do Unii Europejskiej, Wydawnictwo DiG, 2007 (2008)

Member of scientific organizations

Polska Akademia Nauk , Wydział PAN; Wydział I - Nauk Społecznych; Komitet Nauk Etnologicznych - Zastępca przewodniczącego
Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie członek rady muzealnej
Muzeum Wsi Radomskiej członek rady muzealnej

Popularyzacja

2008 Wacław Sieroszewski jako etnograf. Spotkanie w PENCLUBIE, 24 listopada, poświęcone Sieroszewskiemu, jego literackiej i etnograficznej działalności
2008 konsultacje i współpraca przy organizacji wystawy „Romowie. Stan duszy czy kultura równoległa”, w Bibliotece Uniwersyteckiej, październik
2008 Wystawa multimedialna Romowie - stan duszy czy kultura równoległa + 28.10-03.11.2008 w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Organizatorzy wystawy: Stowarzyszenie Romów w Polsce i Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Wystawę zorganizowano dzięki rodkom unijnym w ramach Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich.

Inne

2005 - Przygotowanie obchodów jubileuszu 70 lat etnografii na UW (w tym wystawy i sesji naukowych), jubileuszu 50 lat pracy naukowej prof. Z. Sokolewicz i prof. M. Pokropka; przygotowanie wystawy poświęconej 70-leciu etnografii
2006 - organizator międzynarodowej sesji – Jakucja 100 lat po Sieroszewskim - w związku z realizacją grantu 2 H01H 004 25 [GR 1936], Redaktor naukowy serii Studia Ethnologica, Archiwum Etnologiczne, Członek zespołu redakcyjnego czasopisma Stowarzyszenia Romów w Polsce - Dialog-Pheniben
2005, 2008 - Uczestniczenie w oficjalnym wyjeździe delegacji UW do uniwersytetów w Gruzji (Tbilisi), Azerbejdżanu (Baku) i Armenii (Erewan) – przygotowanie zasad współpracy
2010 - przygotowanie Jubileuszu 75-lecia etnologii na UW

Funkcje organizacyjne

Vice-przewodniczący Komitetu Nauk Etnologicznych PAN
Członek Rady „Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie”
członek Rady Muzealnej Muzeum Azji i Pacyfiku – Warszawa,
członek Rady Muzealnej Muzeum Wsi Radomskiej
członek Rady Muzealnej Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie

Source URL: <https://etnologia.uw.edu.pl/en/node/1965>

Links

- [1] [https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/persons/3930552/Lech_Mróz](https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/persons/3930552/Lech_Mr%C3%B3z)
- [2] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/katarzyna-waszczynska>
- [3] <https://etnologia.uw.edu.pl/en/instytut/ludzie/pracownicy/lech-mroz>
- [4] <https://etnologia.uw.edu.pl/en/instytut/ludzie/pracownicy/zofia-sokolewicz>
- [5] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/magdalena-zowczak>
- [6] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/wojciech-lipinski>

[7] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/iwona-kaliszewska>